

Dr. Kántás-Barcsai Katalin*:
Amikor nem értjük, miért „szabadult el” a fix hitelkamat

Pedig eddig minden rendben volt a fix kamatú hitelünkkel, s váratlanul most mégis nőni kezd a havi törlesztőnk. Nem értjük, pedig sokszor nyilvánvaló a megoldás. A hitelhez kötődő biztosítás vagy kapcsolt termék költsége változott, esetleg elmaradtunk a törlesztéssel. Lehet, hogy azért csúsztunk meg a fizetéssel, mert csekkes törlesztésnél nem számoltunk a postai átfutási idővel. Megeshet, hogy csak egy időszakra, s nem a futamidő végéig fixáltuk a hitelkamatokat. Mind-egyik eset tanulsága az: figyeljünk a hitel szerződéses feltételeire, ügyeljünk a részletekre!

Hitelfelvétel előtt – bármennyire is sürget minket az idő –, minden esetben el kell olvasni a szerződéses dokumentumokat. Meg kell győződni arról, hogy kapcsolódik-e a hitelhez egyéb szolgáltatás, díj, költség, illetve milyen feltételekkel juthatunk a hitelhez, és a későbbiekben hogyan tudunk eleget tenni annak, hogy a szerződéses feltételek változatlanok maradjanak. Ha a szerződéskötéskor körültekintően járunk el, akkor meg tudjuk előzni, hogy váratlan kiadás vagy kellemetlenség érjen minket a későbbiek során.

Hitelfelvételkor a korábbi tapasztalataink és az aktuális körülményeink határozzák meg, hogy milyen szempontok szerint választunk konstrukciót. A futamidő hossza és a havi törlesztőrészlet összege jellemzően kulcsfontosságú a döntéshozatal tekintetében. Emellett érdemes lehet mérlegelni azokat az élethelyzeteket is, amelyek a későbbiek során előfordulhatnak és befolyásolhatják a teljesítőképességet. Ilyen például egy baleset, betegség, munkahely elvesztése vagy gyermek születése.

Legalább ilyen fontos szempontnak kellene lennie a kamat típusának, mértékének. A hitelszerződés megkötésekor választhatunk rögzített (fix) vagy változó hitelkamatot. Minden olyan kamat változó, amelynek mértéke a hitelszerződés szerint időszakonként (kamatperiódusonként) változtatható és jellemzően valamilyen referenciakamat plusz kamatfelár alkalmazásával határozható meg.

A fix kamatozású hitel esetén a kamat rögzítése lehetséges a teljes időtartamra, a futamidő végéig vagy a futamidőn belül legalább 1 évig. A futamidő végéig fix hitel kamata nem változhat a futamidő lejártáig, a határozott ideig rögzített kamat esetén a kamat a kamatperióduson belül nem változhat. A fix konstrukció leginkább azért vonzó, mert egyfajta biztonságot és tervezhetőséget jelent, hiszen a családi költségvetésből mindig ugyanakkora összeget kell fordítani a havi hiteltörlesztésre. Nem kell attól tartani, hogy az hirtelen megemelkedik és emiatt fizetési nehézség támad. De valóban minden esetben így van ez?

Kivételek vezetnek a vitához

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) által működtetett [Pénzügyi Békéltető Testület](#) (PBT) egyik ügyében a fogyasztó panaszának banki elutasítását követően azért fordult a PBT-hez, mert sérelmezte, hogy a kamatmentes áruhitelének havi fix összegű törlesztőrészlete helyett magasabb összegről – ráadásul gyakran késedelmesen - kapott készpénzátutalási megbízásokat (postai csekket). Az eljárás

során a PBT megállapította, hogy az ügyfél hibrid hitelt igényelt, azaz áruhitellel kombinált hitelkártya szerződést kötött, 0 %-os THM mellett, hitelfedezeti biztosítás igénylésével.

Az áruhitel ugyan valóban kamatmentes konstrukció volt, a törlesztőrészlet összege pedig havonta azonos. Az ügyfél azonban hitelfedezeti biztosítást is kért, melynek mértéke minden esetben a felhasznált hitelkerethez igazodott és ez emelte meg a havonta fizetendő összeget. Emellett az is növelte a terheket, hogy a fogyasztó az egyik részlet megfizetésével elmaradt, ami késedelmi díjjal járt. Mindezekre tekintettel kapott az ügyfél a fix havi részletnél magasabb összegről szóló csekket. Az ügyfél kérelme így megalapozatlan volt.

Az áruhitel a fogyasztók számára azért lehet csábító, mert a vásárlás helyszínén igényelhető, így azonnali segítséget nyújthat egy termék megvásárlásához. A rövid futamidő és az alacsony törlesztőrészlet pedig akkor is elérhetővé teszi az adott terméket, ha a teljes vételára nem áll a rendelkezésünkre.

A gyors hiteligenyélés lehetősége az előny mellett hátrányt is jelenthet, mert a vásárlás nem minden esetben átgondolt, olykor hirtelen elhatározás eredménye. A megkötött szerződés néha meghaladja a fogyasztó eredeti szándékát. Különösen, ha többletszolgáltatás is kapcsolódik hozzá. Számos esetben hitelkártyával kombináltan lehet hozzájutni, ezért mindig meg kell győződni arról, hogy kizárólag áruhitelről vagy hibrid termékről van szó.

A PBT előtt lefolytatott eljárásokban a fogyasztók többsége indokolatlan díjtételnek tartotta az áruhitelhez kapcsolódó biztosítást, annak ellenére, hogy szerződéskötéskor maguk igényelték azt és aláírásukkal magukra nézve kötelezőnek fogadták el a szerződési feltételeket. Abban az esetben, ha hitelkártyával kombinált áruhitel havi törlesztőrészletével marad el a fogyasztó - és a szerződési feltételek lehetővé teszik -, akkor a bank a meg nem fizetett összeget a hitelkártya keretéből törleszti. Így arra a továbbiakban a hitelkártya tartozásra érvényes díjakat és kamatokat kell megfizetni. A részletfizetésből hátralévő törlesztőrészletek összege és kamatozása azonban továbbra is fix marad.

További nem várt kiadást jelenthet az éves kártyadíj, amelynek felszámítását – ha a konstrukció engedi – a pénzügyi szolgáltató a hitelkeret kihasználtságától tesz függővé vagy áruhitellel egybekötött igénylést határoz meg az elengedés feltételeként. A teljesített befizetés és a fennálló tartozás havonta a számlakivonat alapján ellenőrizhető.

Ügyelni kell arra is, hogy a befizetések pontosan, a szerződésben rögzített határidőig érkezzenek meg a pénzügyi szolgáltatóhoz. A fogyasztók körében kedvelt formája a fizetésnek a postai csekk. Amennyiben emellett döntünk, hosszabb átfutási idővel kell számolnunk a többi fizetési módhoz képest. A teljesítés napja a befizetett összeg beérkezésének napja és nem a postára adás időpontja lesz. A késedelmes teljesítés azonban a tartozás növekedéséhez vezet. Ezért, ha a befizetéshez szükséges csekket késedelmesen kapjuk meg, vagy csak később tudjuk feladni, abban az esetben érdemes más fizetési módot (például banki átutalás, csoportos beszedési megbízás) választani.

A kamat kivételes esetben kamatperióduson belül is változhat, amire például akkor kerülhet sor, ha a szerződés feltételeiben vagy a vállalt feltételek teljesítésének körülményeiben következik be változás. A szerződés megkötésekor több pénzügyi szolgáltató meghatározott feltételek teljesülése

esetén kedvezményt biztosít a szerződő fogyasztó számára. Ez lehet kamatkedvezmény is, amelyet az adott konstrukciónál meghatározott kamatból vonnak le. Az engedmény megszerzése mellett annak megtartásának feltételeit is tartsuk szem előtt és legyünk tisztában az elvesztésének a következményeivel is. Például kiköthetik a felek meghatározott havi összeg jóváírását vagy az ügyfél munkabérének a hitelező banknál vezetett számlájára utalását.

Ha a későbbiek során nem teljesítjük ezeket a szerződésben rögzített feltételeket, akkor elveszíthetjük a kedvezőbb kamatot. Vagyis megemelkedhet a hitel kamata, ami nem minősül egyoldalú szerződésmódosításnak, hiszen a hitelszerződésben szerepel, hogy milyen negatív következményei vannak annak, ha az akciós feltételek nem teljesülnek. A szerződéses feltétektől függően a kedvezmény elvesztése lehet átmeneti vagy végleges. Egyes esetekben visszakaphatjuk a kamatkedvezményt, ha újra teljesítjük a feltételeket.

A fix kamat változását befolyásoló tényező lehet továbbá, ha teljesen vagy részben elmaradunk a részletek fizetésével, mert egy nem várt esemény (például egy nagyobb összegű, váratlan kiadás, tartós betegség, munkahely elvesztése, esetleg válás) miatt nehézséget jelent a határidőben és teljes összegben történő törlesztés. Ilyen esetben megoldást jelenthet a futamidő meghosszabbítása és a havi törlesztőrészletek összegének szerződésben történő módosítása. Lehet, hogy éppen ellenkezőleg a hitel részben vagy teljes egészében történő megfizetésére van módunk a futamidő lejárta előtt.

A részleges előtörlesztéssel csökkenthető a hátralévő futamidő is. Végtörlesztésről abban az esetben beszélünk, ha a teljes fennálló tartozást egyösszegben kifizetjük a futamidő letelte előtt és kifejezetten nyilatkozunk a végtörlesztési szándékról. A szerződésmódosítás, legyen szó akár a futamidő meghosszabbításáról vagy éppen csökkentéséről, a kamatmérték módosítását is szükségessé teheti, valamint egyéb díjak és költségek felszámításával is együtt járhat.

Keretes: **Mire figyeljünk még hitelfelvétel előtt?**

Hitelfelvételi döntés előtt érdemes mérlegelni vagyoni, jövedelmi helyzetünket, megfontolni háztartásunk teherviselőképességét, tájékozódni a különböző hiteltermékekről és azok feltételeiről, valamint az egyéb kapcsolódó költségekről. Ebben segítséget nyújtanak a Magyar Nemzeti Bank ingyenes alkalmazásai, mint például a [hitel és lízingtermékválasztó program](#), a [fogyasztóbarát lakáshitel kalkulátor](#) és a [háztartásiköltségvetés-kalkulátor](#).

Az utóbbihoz kapcsolódó internetes alkalmazás segít összevetni háztartásunk bevételeit a várható kiadásokkal. Mindezek segítségével képet kaphatunk arról, hogy mekkora összeget tudunk havonta megtakarítani, illetve a havi bevételből mekkora összeg fordítható törlesztőrészlet fizetésére. Az alkalmazás mindemellett hasznos kiadáscsökkentő és bevételnövelő tippet is ad, ezáltal lehetőséget biztosít azok optimalizálására.

* A szerző a Magyar Nemzeti Bankon belül működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja

„Szerkesztett formában megjelent az Origo.hu portálon 2023. január 18-án.”